

Het Volkspetitionnement voor
Plaatselijke Keuze.

WENKEN

voor het verkrijgen van
handteekeningen.

TYP. A. WIELENGA - DOETINCHEM

Deze wenken zijn verkrijgbaar bij Ds. J. H. LEDEBOER te Breedevoort.

1. et. à 5 ct. franco; 10 et. à 45 ct. franco; 25 et. à f. 1.— franco; 100 et. à f. 3.50 franco.

L. S.

De Commissie voor het Volkspetitionnement voor Plaatselijke Keuze biedt aan allen, die willen medewerken, opdat haar verzoekschrift zooveel mogelijk worde onderteekend, deze brochure met inlichtingen aan. Gaarne blijft zij, zoo noodig, tot verdere inlichting bereid.

Namens de Commissie:

F. U. SCHMIDT (Nod. Ver.), *Voorzitter.*

DR. J. VAN DORP (Enkratia), *Secretaris.*

MEJ. TH. WIEGERINCK (Sobrietas),

Penningmeesteres.

N.B. Daar Ds. J. HENRI LEDBOER TE BREEDEVOORT als centrale leider is aangewezen, verzoeken wij de plaatselijke comité's alle correspondentie met hem te willen voeren.

Het Doel. Het woord volkspetitionnement voor plaatselijke keuze zegt, wat wij willen. Het geheele volk moet bij de regeering een verzoekschrift indienen, waarin gevraagd wordt, niet dat zij den drankhandel in heel het land zeer sterk beperke of zelfs geheel verbiede, maar alleen dat zij zulk een beperking of verbod voor plaatsen, die dit wenschen zal mogelijk maken. Dat is thans niet mogelijk. Prachtig geslaagde proefstemmingen zijn gehouden. We laten den uitslag hierachter volgen. Maar de drankhandel ondergaat ten gevolge van zulk een stemming niet de minste verandering. Wat we willen vragen aan de regeering is alleen, dat dit veranderen de stemming praktisch resultaat kryge.

Wij roepen heel het volk op, om dit verzoekschrift te teekenen. De zaak, waarom het gaat, is voor zulk een algemeene actie zeker belangrijk genoeg. Ieder, die het slechts zien wil, bemerkt de schadelijke gevolgen van den drankhandel meest wel in zijn onmiddellijke nabijheid. Mannen en vrouwen merken het. Daarom roepen wij alle mannen en vrouwen van 23 jaar en daarboven op, om ons verzoek te steunen. Wij weten wel, dat ook zij, die jonger zijn, de ellende zien, maar wij willen den schijn vermijden, alsof wij het getal onderteekenaars, door den leeftijdsgrens lager te stellen, kunstmatig wilden verhoogen. Wij vertrouwen, dat het getal van hen, die verandering begeeren, ook zóó nog ervan zal getuigen, dat duizenden bij duizenden aan de burgerij een stem willen zien toegekend in de beperking of opheffing van den drankhandel.

Onze vraag is billijk. Wij begeeren zeggenschap voor het volk in een zaak, die het volk onmiddellijk raakt. Wij maken ons sterk, dat talloos velen, die nu niet actief in den drankstrijd optreden, zullen gevoelen hoe billijk

het is, dat in deze zaak de groote meederheid beslissen en op grond van deze overweging hun handteekening zullen plaatsen onder ons verzoekschrift.

Allen meewerken. Voor deze belangrijke actie is het noodig, dat alle afdelingen, van welke vereenigingen ook, medewerken en met elkander *meewerken*. In betrekkelijk korten tijd zal alles beslist zijn. Het werk begint op 1 October en moet geëindigd zijn op 31 Maart. Laat men in dien tijd alle krachten inspannen.

Comité-vorming. Omdat allerlei vereenigingen medewerken, is het noodig plaatselijke Comité's te hebben, waarin leden van de verschillende afdelingen zitten. Waar een drankweer-comité bestaat, wenden wij ons tot den Secretaris daarvan met het verzoek, om in deze zaak het initiatief te nemen. Maar onze bedoeling is, dat niet slechts het drankweecomité, doch alle drankbestrijders uit de gemeente medewerken, ook al doen zij overigens in het drankweecomité niet mee. De Secretaris richtte het dus daarheen, dat een comité wordt opgericht, waarin allen vertegenwoordigd zijn. Is in een gemeente geen drankweecomité, dan wordt door het moderamen één van de Secretarissen der in die gemeente werkende afdelingen voor het nemen van initiatief gevraagd. Ook zal het noodig zijn, aan dit comité toe te voegen invloedrijke mannen en vrouwen, die geen lid zijn van een drankbestrijdersvereeniging, doch gaarne de beweging voor plaatselijke keuze steunen. Wij hebben hierbij het oog op geestelijken, dokters, leiders in politieken of maatschappelijken kring enz. *Zoodra zulk een Comité is gevormd, zonde de Secretaris, met duidelijke opgave van zijn adres, bericht aan Ds. J. Henri Ledeboer te Bredaivoort.* Aan dit adres richten de Comité-Secretarissen alle correspondentie en alle verzoeken om inlichtingen. Mocht ergens de oprichting van een

comité bezwaren opleveren, dan zal door ons een provinciaal comité, opzettelijk samengesteld voor deze actie, verzoekt worden de noodige regelingen te treffen.

Gemeenten zonder afdeling.

Er zijn verscheidene plaatsen, waar nog geen drankbestrijdersvereeniging vasten voet heeft gekregen. Ook daar moet de actie gevoerd worden. Wonen er drankbestrijders, dan wordt van de hoofdcommissie uit hun medewerking gevraagd. Maar dikwijls zal het werk aan een Comité uit een naburige gemeente moeten worden opgedragen. Dit Comité streeft er dan naar, in zulk een gemeente een zelfstandig Comité op te richten, dat zich in verbanding stelt met Ds. Ledeboer. Lukt dit niet, dan trachte men zelf het werk te doen.

Propaganda. Een krachtige propaganda moet gevoerd worden. Lectuur is in dezen een voorname zaak, zoewel ter onderrichting van hen, die de propaganda drijven, als ter verspreiding. In een bijlage vindt men de opgave van eenige lectuur. Wij twijfelen niet of zij zal spoedig aangroeien. Ook de commissie zal trachten enkele propagandamiddelen ter beschikking te stellen.

Vergaderingen. Als de lectuur haar werk heeft gedaan, moeten vergaderingen, zoo mogelijk met vrije discussie, het overige doen. 't Sproekt van-zelf, dat in die vergaderingen dergewenscht verschillende richtingen onder de sprekers vertegenwoordigd zijn, opdat het een vergadering kan worden voor heel de gemeente.

Strooibillet. De vergadering moet goed voorbereid zijn. Door strooibilletten moet ieder het doel kennen en uitgenoodigd worden. Een model voor zulk een strooibillet gaat hierbij. Ieder kan ze naar behoefte bestellen of zelf laten drukken. Wij geven den plaatselijken comité's den raad met dit strooibillet een aanbeveling te verbinden van de zaak door personen van

invloed uit hun ressort. Indien zij deze aanbeveling vragen en een lijstje met de namen opzenden naar den uitgever der strooibilletten, dan wordt op de keerzijde der billetten een formule afgedrukt met de opgegeven namen er onder.

Voor het gemak der comité's stellen wij bij dezelfde uitgever afdrucken verkrijgbaar van een brief, waarmee men dergelijke aanbevelingen kan vragen. Bij iederen brief wordt een kaart gevoegd, met dezelfde aanbevelingsformule als op de keerzijde der strooibilletten komt te staan. De persoon, die zijn aanbeveling wenscht te geven, heeft dan deze kaart slechts te onderteekenen.

Ook als men door persoonlijk bezoek de aanbeveling wil vragen, kan onze brief zeer goed tot aankondiging van zoo'n bezoek dienen.

Een model van bedoelde brief wordt op bid. 10 afgedrukt.

Pers. Ook de hulp van plaatselijke of gewestelijke pers moet ingeroepen worden. De Commissie wil daartoe gaarne haar medewerking verleenen. Wenscht men dat in een blad een stuk ter inlichting verschijne, dan zende men een nummer van het blad met zijn verzoek aan Ds. Ledeboer te Bredevoort, die hierbij alle noodige medewerking hoopt te bieden.

Sprekers. Het vroeger genoemde provinciale comité, stelt zich ten taak de spreekbeurten in de provincie te regelen. Een bijlage bevat de namen der comitéleden, tot wie ieder zich wenden kan, die voor een vergadering sprekers wenscht.

Onderteekening. Als zoo de gemeenten terdege zijn voorbereid, volgt de onderteekening van het verzoekschrift. Wij stellen daartoe lijsten beschikbaar, die ieder 25 namen kunnen bevatten. De Secretarissen der plaatselijke comité's geven vóór 15 December aan Ds. Ledeboer op, hoeveel exemplaren zij voor hun ressort wenschen te ontvangen.

De onderteekening moet indien mogelijk, voor een geregelden gang der zaken, in den tijd van 15 Januari tot 15 Maart plaats hebben. Meent een Comité, dat wegens plaatselijke omstandigheden deze tijdsbepalingen veranderd moeten worden, dan worden zij verzocht hierover met den centralen leider in correspondentie te treden.

Indien het eenigszins mogelijk is, trachte het Comité door persoonlijk bezoek de handteekeningen te verkrijgen. Als men tijdig de gemeente in wijken verdeelt; met behulp van het bevolkingsbureau lijsten aanlegt van al de bewoners van 23 jaar en daarboven en voor iedere wijk bezoek-commissies aanstelt, zal dit ongetwijfeld de beste resultaten geven.

We stellen ons voor, dat deze bezoek-commissies het best kunnen samengesteld worden op een propaganda-vergadering, waarop men vrijwilligers oproept voor dit werk. Op zulk een vergadering zal gemakkelijk zulk een aantal helpers gevonden kunnen worden, dat het werk vlug en geregeld van stapel loopt. Acht men het gewenscht op zulke vergaderingen tevens de handteekening der aanwezigen te vragen, dan kan dit zonder bezwaar geschieden. Later zal dan echter wél moeten worden toegezien, dat niet dubbele onderteekening plaats vindt en men slechts teekent in de gemeente, waar men domicilie heeft.

In grootere gemeenten levert het verkrijgen der handteekeningen grootere moeilijkheden op. Natuurlijk kunnen bij sigarenhandelaars, volkskoffiehuizen e. a. oek lijsten ter teekening worden gelegd. Wij vestigen er met nadruk de aandacht op, dat met groot succes het middel is toegepast, dat op contra der steden tafels met lijsten ter teekening onder degelijk toezicht worden geplaatst. Echter zullen ook daar de meeste onderteekeningen moeten verkregen worden door huisbezoek.

Allen Lezers Heil!

Een uiterst belangrijke zaak vraagt aller aandacht. Heel het Nederlandsche volk wordt opgeroepen, om een verzoekschrift in te dienen bij onze Regeering voor

Plaatselijke Keuze.

Wat reeds lang in andere Staten als Noord-Amerika, Australië, Noorwegen, Finland, IJsland en Schotland mogelijk is, willen ook wij vragen van de regeering. De drankhandel moet verboden kunnen worden, als een groote meerderheid dit begeert.

Zooals de toestand nu is, heeft men vrijheid, ook al wil de bevolking anders, haar met de verleiding tot drinken te omringen.

Dat moet veranderen. Daarom wekken wij het Nederlandsche Volk op, dat men zich tot de regeering wende met het verzoek, dat deze door wijziging der Drankwet plaatselijke keuze mogelijk make. Wij willen dat de bewoners zelve zich over het lot van den drankhandel in de plaats hunner inwoning zullen kunnen uitspreken.

Waarom?

Omdat zelfs beperkte drankhandel, zooals die in ons land bestaat, de menschen tegen hun zin brengt tot ellende. De nood dwingt om te grijpen naar het wapen van het verbod. Zoolang de drankhandel blijft, geeft men vergunning om tegen betaling van eenige belasting straffeloos voort te gaan

de armoede te bevorderen,

mannen en vrouwen naar lichaam en geest te vernietigen,

misdad en krankzinnigheid aan te kweeken,

het gezinsleven in Nederland te verwoesten,

een geslacht te laten opgroeien, dat in zijn vijand een vriend ziet

en zooveel meer als onweersprekelijk staat op rekening van den drank.

Laten de mannen en vrouwen van Nederland zulke dingen niet langer dulden.

Van 15 Januari tot 15 Maart 1914

krijgen allen van 23 jaar en daarboven gelegenheid, om een verzoekschrift voor Plaatselijke Keuze te onderteekenen. Niemand moet achterblijven.

Wie verder wil ingelicht worden kome op onze Vergadering.

*Het Comité inzake het Volkspetitionnement voor
Plaatselijke Keuze te*

PLAATSELIJKE KEUZE.

OPENBARE VERGADERING op

in de

Sprekers:

VRIJ ENTRÉE.

N.B. Van bovenstaand strooibillet zijn getallen verkrijgbaar bij den Heer A. WIELENGA, boekdrukker te Doetinchem tegen de volgende prijzen 1000 ex. f 3.—, fr. f 3.30; 500 ex. f 1.80, fr. p. p. f 2.—; 250 ex. f 1.30, fr. p. p. f 1.50.

Op de achterzijde van deze billetten kan een lijst worden afgedrukt met de namen van bekende personen, die de actie door hun aanbeveling steunen. De prijzen zijn dan 1000 ex. f 5.—, fr. f 5.30; 500 ex. f 3.50, fr. p. p. f 3.70; 250 ex. f 2.50, fr. p. p. f 2.70.

MODEL VAN EEN BRIEF AAN INVLOEDRIJKE PERSONEN.

Commissie Volkspetitionnement
voor Plaatselijke Keuze.

1913.

Aan .....

te .....

Verschillende drankbestrijdersverenigingen hebben besloten, gezamenlijk een actie te beginnen voor het aanbieden van een verzoekschrift aan de Regeering, ter verkrijging van Plaatselijke Keuze.

Het is gebleken, dat de drankbestrijding wel het gebruik van sterke dranken belangrijk deed dalen, maar het alcoholgebruik (ook aan *bier* dient gedacht!) niet zóó kon doen verminderen als voor het geestelijk en maatschappelijk welzijn van ons volk dringend noodzakelijk is. Meer en meer wordt thans behoefte gevoeld aan een drankwetgeving, die niet slechts den drankhandel regelt en een weinig beperkt, maar die de mogelijkheid opent, den sterkendrank-, Bier- en wijnverkoop *sterk* te verminderen of zelfs geheel op te heffen in een gemeente.

Verschillende Staten, voornamelijk in Noord-Amerika en Australië, maar ook Noorwegen, Finland, IJsland en Schotland zijn reeds tot zulk een wetgeving gekomen. Ons land bleef tot heden achter.

Ons doel is thans, dat de mannen en vrouwen van Nederland, die den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt, aan de Regeering verzoeken, de Drankwet zoodanig te wijzigen, dat daardoor sterke vermindering, respectievelijk verbod van drankhandel wordt mogelijk gemaakt. Gevraagd zal worden, dat — en nu citeeren wij het adres, dat overal in ons land ter onderteekening zal gelegd worden — aan de mannen en vrouwen van 23 jaar en ouder in een plaats gelegenheid worde gegeven bij stemming zich uit te spreken over beperking of opheffing der inrichtingen voor drankverkoop („vergunningen” of „vergunningen” en „verloven”) ter plaatse; en wanneer $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte stemmen zich daarvoor verklaart en de Regeering daartegen geen bezwaar heeft, tot die beperking of opheffing worde overgegaan.”

Om de opwekking tot deelneming aan dit petitionnement zoo krachtig mogelijk te doen zijn, wenden wij ons tot U en andere invloedrijke personen uit onze gemeente, met het beleefd verzoek aan onze pogingen door Uwe aanbeveling kracht te willen bijzetten. Gaarne zouden wij onder een

circulaire, die in de gemeente zal verspreid worden, uwe aanbeveling vermelden. Mocht U hierin toestemmen, wilt U dan zoo goed zijn bijgevoegde kaart, waarop wij woordelijk lieten afdrukken, hetgeen wij op de aanbevelingscirculaire wenschen te plaatsen, van Uw handteekening voorzien, aan den Secretaris vóór toe te zenden?

Wij vertrouwen, dat U, het groote belang van deze zaak in aanmerking nemend, ons verzoek in ernstige overweging zult nemen. 't Is onze vaste overtuiging, die door de ervaring in andere landen bevestigd wordt, dat plaatselijke keuze onmisbaar is, om ons land van de, ongetwijfeld ook door U betreunde drankellende te verlossen.

Met verschuldigde hoogachting hebben wij de eer te zijn,

*Nomens het Comité inzake Volkspetitionnement voor
Plaatselijke Keuze in de gemeente*

*Voorzitter.
Secretaris.*

N.B. De vereenigingen, die voor bovenbedoelde zaak in ons land samenwerken zijn:

Sobriëtas, Federatie van R.-K. Diocesane bonden tot bevordering der Christelijke matigheid en tot bestrijding v. h. Alcoholisme;

Enkrateia, Bond van Protestantsch-Christelijke Drankbestrijders-vereenigingen, n.l. Nationale Christen Geheelonthouders Vereeniging, Nederlandsche Christen-Vrouwen Geheelonthouders Unie, Nederlandsche Vereeniging Hoop der Toekomst, Gereformeerde Vereeniging voor Drankbestrijding, Nederlandsche Christen Geheelonthouders Bond, Predikanten Geheelonthouders Vereeniging, het Leger des Heils, Christelijke Onderwijzers Geheelonthouders Vereeniging, Comm. v. Drankbestr. door Geh.onth. i/h. Ned. Jongel.-Verbond, Nederl. Vereen. tot Chr. Verzorging van Drankzuchtigen;

Nederl. Vereen. tot Afsch. v. Alcoholh. Dranken;

Nederl. Onderw. Propaganda-Club (voor Drankbestrijding);

Internationale Order of Good Templars (I. O. G. T.);

Vereeniging v. Geheelonthouders onder Nederlandsch Spoor- en Tramwegpersoneel;

Neutrale Onafhankelijke Orde van Goede Tempeliers (I. O. G. T. N.).

N.B. Van bovenstaande circulaire zijn getallen verkrijgbaar bij den Heer A. WIELENGA, boekdrukker te Doetinchem tegen de volgende prijzen: 100 ex. f 1.50, fr. p. p. f 1.70; 50 ex. f 0.75, fr. p. p. f 0.90; 25 ex. f 0.45, fr. p. p. f 0.60. In deze prijzen zijn de benodigde kaarten inbegrepen.

*De formule, waarvan door dezen brief onderteekening wordt gevraagd luidt: „Ondergeteekende verklaart, de actie voor Plaatselijke Keuze gaarne met zijne (hare) aanbeveling te steunen.”

PROPAGANDA-LECTUUR.

Sobriëtas.

In de *Catalogus van Geschriften over het Alcoholvraagstuk*, verkrijgbaar bij het Secretariaat van Sobriëtas te Maastricht, vindt men op bl. 61-67 een uitgebreide literaturopgave van alle richtingen.

Eukrateia.

Uitgaven N. C. G. O. V. (Verkrijgbaar Hoofdkantoor, Arnhemse straatw. D 9m, Apeldoorn):

Mr. V. H. Rutgers, De bezwaren tegen de Plaatselijke Keuze. Prijs f 0.10; 25 ex. f 2.—; 100 ex. f 6.—.

D. van Kroyelen, Naar een drankvrij Nederland. (Een en ander over Plaatselijke Keuze). Voor prijsopgave zie Wereldstrijd.

R. J. Patterson, Vang uw Kameraad. Uit het Engelsch door Dr. J. van Dorp. Prijs f 0.60; in hansen band f 0.90.

Verder verwijst de N. C. G. O. V. naar haar *Catalogus van uitgaven*, gratis verkrijgbaar aan het Hoofdkantoor. Ook zal zij verschillende goedkope vlugschriften uitgeven.

Ned. Ver. 4 Afsch. Alc. Dr.

M. C. van Wijhe, De Volksstem spreke. Iets over Plaatselijke Keuze. Prijs 3 cts.; 50 ex. f 1.25; 100 ex. f 2.25; 500 ex. f 10.—.

Jan Gerhardt, Ons Program. Programma van Drinkwetwischen der Ned. Ver. Prijs 4 cts.; 25 ex. f 0.80; 50 ex. f 1.40; 100 ex. f 2.50.

M. C. van Wijhe, Bezwaren tegen de Geheelonthouding weerlegd. Prijs 6 cts. (Gr. p. p. 8 cts.); 25 ex. f 1.50; 100 ex. f 5.50.

Deze uitgaven zijn verkrijgbaar bij J. Kuiken Jr., St. Annaparochie. Verder geeft de Ned. Ver. verschillende **Vlugschriften en Brochures** uit.

Ned. Ond. Propaganda-club geeft uit een brochure: „Plaatselijke Keuze en Onze Kinderen.“

Artson Geh. Ont. Ver.

J. Stäreke, De Volksziekte Alcoholisme en Plaatselijke Keuze. Verkrijgbaar bij Dr. F. Delhez, Dordrecht: 1 ex. 2 Cts.; 50 ex. f 0.75; 100 ex. f 1.25; 300 ex. f 4.25, franco per post.

Vereeniging voor Geh. onder Ned. Sp. en Tramwegpersoneel. Wat heeft het Spoorwegpersoneel te maken met Plaatselijke Keuze? Prijs 1 cent; 100 ex. f 0.80; 1000 ex. f 7.—. Verkrijgbaar bij A. W. v. Schaik, Bilitoukade 54, Utrecht.

Verder vestigen wij nog de aandacht op:

Het XIII-Congres. In opdracht van het Uitvoerend Comité voor Nederland bewerkt onder redactie van Th. W. v. d. Woude, Amsterdam, J. Tjabring 1913. (Vooral afdeling D).

Het Stelsel van Plaatselijke Keuze. Rapport uitgebracht door een commissie van den Volksbond tegen Drankmisbruik. Prijs f 0.10. Verkrijgbaar: Centraal Bureau te Utrecht, Biltstraat 140.

Uitslag van de tot heden gehouden proefstemmingen.

Gemeenten.	Aantal uitgebrachte stemmen.	Blanco en van onwaarde.	Geldige stemmen.	HIERVAN WAREN VOOR:					n. v. l. aantal geldige stemmen voor proefverdwijning.
				Gedrukte verdwijning.	Vernieuwing van het aantal.	Bevrijding van de wettelijke wettelijke wettelijke.	Onderwerpe drankhandel.	voor proefverdwijning.	
Dinxperloo	856	173	683	418	169	88	8	61	n
Steenwijk	2835	362	2493	1608	472	327	86	64	n
Glanenburg	1456	140	1316	994	200	89	33	75	n
St. Pancrus	501	64	437	261	91	79	6	59	n
Hergelo (O.)	7230	1296	5934	3440	1504	655	335	57	n
Smallingeland	1035	419	616	3642	1059	891	114	64	n
Doorn u. d. Langedijk	3653	637	3016	1823	815	766	112	44	n
Enkhuizen	4160	437	3723	2109	934	592	88	56	n
Beverwijk	3653	346	2707	1449	866	331	61	53	n
Schoberland (kassier)	57570	2086	23484	13711	4016	4948	809	57	n
Mensldumadeel	6021	571	5450	4178	726	483	63	76	n
Sneek	6402	388	6014	4215	163	723	113	70	n
Franeker	3857	297	3560	2869	442	198	51	80	n
Wornermeer	8373	1741	6632	4068	2053	416	95	60	n
Sappeneer	2985	437	2548	1713	440	331	64	67	n
Appingedam	2933	312	2621	1680	364	444	133	64	n

PROVINCIALE COMITÉ'S VOOR HET
VOLKSPETITIONNEMENT.

Friesland.

(*Sobrietas*)*

Ds. G. Strating, Twijzel (*Enkr.*)
M. Hillebrand, Dokkum

(*Ned. Ver.*)

J. G. Jansonius, Huizum
bij Leeuwarden (" ")

Groningen.

(*Sobr.*)

Ds. D. C. Goedhart, Lellens (*Enkr.*)
Joh. Voorenkamp,

Sappermeer (*Ned. Ver.*)

Drenthe.

P. A. Bosch, onderw.
Veenhuizen (*Sobr.*)

Ds. H. van Dijk, Gieterveen (*Enkr.*)

H. van Boven, Assen (*Ned. Ver.*)

Overijsel.

Mej. Joh. Schoemaker,
Polstr. 18, Deventer (*Sobr.*)

Ds. W. H. Gispen Jr.,
Zwolle (*Enkr.*)

C. J. Swart, Hengelo (*Ned. Ver.*)

Gelderland.

J. W. IJsselmuiden,
Steinstr. 7, Arnhem (*Sobr.*)

A. Bakker, Wilhelmínaweg
A A 45, Apeldoorn (*Enkr.*)

Ds. M. C. van Wijhe,
Barehem (*Ned. Ver.*)

Utrecht.

Th. Bianchi, Hoogl. Str. w.,
Amersfoort (*Sobr.*)

Mej. H. W. Crommelin,
Zeisl (*Enkr.*)

W. Luberti, Amersfoort (*Ned. Ver.*)
F. Quakernaat, Beverstr. 7,

Utrecht (*I. O. G. T.*)
P. J. J. Weijkamp,

Baarn (*N. O. P. C.*)

Noord-Holland.

(*Sobr.*)

Ds. A. J. Montijn,
Haarlem (*Enkr.*)

N. H. Smit, Beverwijk (*Ned. Ver.*)
N. Buyten, Prinseneiland 91,

Amsterdam (*I. O. G. T.*)
J. H. Antonisse, Agatha Dekenstr.

51, Amsterdam (*I. O. G. T. N.*)

Zuid-Holland.

G. P. Bon, v. Merlenstr. 28,
Den Haag (*Sobr.*)

Ds. B. C. Koolhaas,
Zuidland (*Enkr.*)

Bern. Scholten, Vijverstr. 4,
Gouda (*Ned. Ver.*)

Jac. Dam, Copernicusstr. 250,
Den Haag (*I. O. G. T. N.*)

Zeeland.

M. Verhaak, Sas v. Gent (*Sobr.*)
Ds. J. A. v. Selms,

Grijpskerke (*Enkr.*)
P. K. Peerlkamp,

Middelburg (*Ned. Ver.*)

Noord-Brabant.

M. Verhoeven, Princenhage (*Sobr.*)
L. v. d. Steen te 's Bosh (")

Ds. J. H. C. v. d. Hoff,
Drunen (*Enkr.*)

G. J. Paans, Noord Besterdstr.
79, Tilburg (*Ned. Ver.*)

Limburg.

J. S. H. v. d. Kerkhoff,
Gennep (*Sobr.*)

Th. van Lier, Emmalein,
Heerlen (")

Ds. J. E. v. d. Pot, Beek (*Enkr.*)
W. Maas, Ambtenaar N. B. D. Sp.,

Gennep (*V. v. G. Sp. en
Tramweyvers.*)

LIJST, DIE TER ONDERTEEKENING WORDT
AANGEBODEN.

Ondergetoekonden, allen ingezetenen van _____
_____, machtigen het „Nederlandsche Comité voor
Plaatselijke Keuze”, om namens hen aan Hare Majesteit
de Koningin te verzoeken, de Drankwet zoodanig te
wijzigen, dat:

aan de mannen en vrouwen van 23 jaar en ouder in
een plaats gelegenheid worde gegeven bij stemming
zich uit te spreken over beperking of opheffing der
inrichtingen voor drankverkoop („vergunningen”, of
„vergunningen” en „verloven”) ter plaatse;
en, wanneer $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte stemmen zich daar-
voor verklaart en de Regering daartegen geen bezwaar
heeft, tot die beperking of opheffing worde overgegaan.

NAAM.	ADRES.
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

*) De opgaven van *Sobrietas* zijn niet alle ontvangen. Zoo spoedig mogelijk wordt aan alle drankbestrijdersorganen een volledige opgave der comité's verstrekt.